

Asia: VN/1010/2021

Hallituksen esitys laeiksi ympäristönsuojelulain ja vesilain muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Näettekö tarvetta ympäristönsuojelulain 89 §:n 1 momentin kehittämiseksi, huomioiden mitä esityksen jaksossa Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset (5.1.1) todetaan?

-

Näkemyksenne ympäristönsuojelulain 89 §:n 2 momentin 2 kohtaan ehdotetusta muutoksesta

-

Näkemyksenne ympäristönsuojelulain 89 §:ään ehdotetusta uudesta 3 momentista koskien vakuuslupamääräyksen muuttamista

-

Näkemyksenne ympäristönsuojelulain 89 §:ään ehdotetusta uudesta 4 momentista koskien selvitysten hankkimista aloitemenettelyn tueksi

-

Näkemyksenne ympäristönsuojelulain 89 §:ään ehdotetusta uudesta 5 momentista koskien päätösluonnoksesta kuulemista

-

Muut kehittämisajatuksenne ympäristönsuojelulain 89 §:ään liittyen

-

Näkemyksenne jätteenkäsittelyn vakuutta koskevan soveltamisalan täsmentämistä koskevasta ympäristönsuojelulain säännöksestä 59 §:n (1 momentissa)

Ehdotetulla lisäyksellä 1 momentissa täsmennettäisiin, että velvollisuus vakuuden asettamiseen koskee myös sellaisia muita toiminnanharjoittajia, joiden toiminnan pääasiallinen lupaperuste ei ole jätteenkäsittely ja joiden toiminnassa käsitellään merkittäviä määriä jätteitä. Täsmennys on

kannatettava ja sillä varmistetaan, että pääasialliselta lupaperusteeltaan erilaisia toiminnanharjoittajia kohdellaan yhdenvertaisesti.

Perusteluissa on tarpeellisesti ja kiitettävästi määritelty ammattimainen jätteenkäsittely, otettu kantaa jätteen määrään ja selvennetty tulkintaa siitä, milloin jätteen varastointi katsotaan jätteen ammattimaiseksi käsittelyksi.

Näkemyksenne ympäristönsuojelulain 59 §:n 2 momentiksi ehdotetusta säännöksestä

-

Näkemyksenne ympäristönsuojelulain 60 §:n 1 momenttiin ehdotetusta muutoksesta

-

Näkemyksenne ympäristönsuojelulain 61 §:ää ehdotetuista muutoksista

Viime vuosina annetuissa lupapäätöksissä on jo annettu määräyksiä vakuuden riittävyyden tarkastelusta vuosiraportoinnin yhteydessä viiden vuoden välein. Myös esityksen perusteluissa riittävyyden tarkastelun aikaväliksi esitetään ”esimerkiksi viittä vuotta”. Vain erityisistä syistä tulisi käyttää lyhyempää tarkasteluväliä. Tarkastelut, selvitysten tekemiset ja luvanmuutoksen vireille laitot riippumatta aloitteen tekevästä tahosta aiheuttavat kustannuksia toiminnanharjoittajille.

Koska määräyksen käyttö jätetään esityksessä lupaviranomaisen harkintaan, vakuusvaatimusten tasapuolisuus ei edisty esitetyllä muutoksella.

Säännöksen 2 momenttiin ehdotetun lisäyksen mukaan luvassa voidaan määrätä tarkemmin hyväksyttävästä vakuusmuodosta perustellusta syystä. Vakuustyyppin valinnan tulisi jatkossakin olla pääsääntöisesti toiminnanharjoittajalla. Jos viranomainen edellyttää jonkun tietyn säännöksissä täsmentämättömän vakuustyyppin käyttämistä, tälle on oltava erityinen, vakuudella katettavan toiminnan luonteesta johdettava peruste. Vaikka nyt esitetty säännöslisäys noudattaa edellä mainittua, ei sen perusteluista käy lainkaan ilmi, mitä olisivat mainitut perustellut syyt tietyn vakuusmuodon vaatimiselle.

Etenkin on first demand -takauksen vaatimista ja sen käyttöön kannustamista tulisi harkita ottaen huomioon perustelujen toteamus siitä, ettei sitä välttämättä saataisi nopeammin käyttöön (vrt. ”hyvän hallinnon näkökulmasta on kuitenkin selkeintä, että asiassa edetään hallintopakon kautta myös vakuuden ollessa on first demand -muotoinen”). On first demand -takauksen vaatimista ei tue myöskään Jätevakuusoppaassa todettu: ”on first demand -takuun maksaminen voidaan estää pyytämällä toimivaltaiselta käräjäoikeudelta oikeudenkäymiskaaren [...] turvaamistoimenpidettä, jolla rahoituslaitosta kielletään suorittamasta takuuta edunsaajalle kunnes vaatimuksen perusteet on tarkemmin tutkittu. Tällaisessa tilanteessa on first demand -muotoinen takuu ei juuri poikkea omavelkaisesta takauksesta, jossa vakuuden antajalla ei ole yhtä selvää velvoitetta suorittaa takauksen määrää heti ensi vaatimuksesta.”

Näkemyksenne ympäristönsuojelulakiin ehdotetusta uudesta 61 a §:stä. Onko realisointimenettelyä koskeva säännös mielestänne tarpeellinen?

-

Näkemyksenne liha-luujauhon polttamista koskevista säännösehdoista ympäristönsuojelulakiin (107, 221 c–221 e §)

-

Näkemyksenne ympäristönsuojelulain 200 §:ään ehdotettavasta muutoksesta

-

Voitte kirjoittaa kommenttinne esityksestä muilta osin

Hallituksen esityksen luvussa 10 käsitellään sen suhdetta muihin esityksiin, joista yksi keskeinen on käynnissä oleva toissijaisia vastuujärjestelmiä koskeva lakihanke (TOVA). Esityksessä perustellaan, että vakuusjärjestelmällä ja TOVA-järjestelmällä on erilainen tarkoitus. Vakuusjärjestelmästä ja TOVA-järjestelmästä voidaan kuitenkin käyttää rahaa myös samoihin tarkoituksiin, ja vakuusrealisoinnin ensisijaisuuden takia TOVA-rahoituksen tarve on vähäisempi toiminnoilla, joilla on vakuusvaatimus. Hallituksen esityksen yhtenä tarkoituksena on pyrkiä tukemaan jätteenkäsittelyn vakuusmäärien ajantasaistamista ja riittävyttä mahdollisissa vakuuksien realisoimistilanteissa, jotta esimerkiksi konkurssitilanteissa ei jouduttaisi turvautumaan rahoitukseen valtion talousarviosta tarvittavien jätehuoltotoimien suorittamiseksi. Vakuussäätelyn kehittyminen tulisi ottaa huomioon TOVA-hankkeen sääntelyehdotuksissa.

Kysymykset ympäristönsuojeluviranomaisille

Vastaavatko ehdotetut säännökset näihin ongelmiin?

-

Miten arvioitte ehdotettujen säännösten vaikuttavan työmääräänne?

-

Esityksessä on lähdetty siitä, että ehdotetut säännökset eivät edellyttäisi olemassa oleviin tietojärjestelmiin erityisiä muutoksia. Vastaako arvio käsitystänne?

-

Liittyykö ehdotettujen säännösten soveltamiseen tulkinnallisia epäselvyyksiä?

-

Vilenius Pia
Kemianteollisuus ry

